

Unie van Waterschappen
Tav. R. Lazaroms
Schrijfteam Uniestrategie "Op weg naar
klimaatneutraliteit"
Postbus 90218
2509 AE 'S-GRAVENHAGE

bezoekadres Dokter van Deenweg 186
postadres Postbus 60
8000 AB Zwolle
telefoon 088 - 233 12 00
internet wdodelta.nl
bank Nederlandse Waterschapsbank Den Haag
IBAN NL66NWAB0636756882
BIC NWABNL2G
KvK 6420 8338

datum 15 juni 2022 ons kenmerk Z/22/048305-198629 behandeld door Arjan Schutte
uw kenmerk e-mail ArjanSchutte@wdodelta.nl
onderwerp Consultatie-reactie concept-notitie Uniestrategie "Op weg naar klimaatneutraliteit"

Geachte heer Lazaroms,

Met veel belangstelling hebben we kennis genomen van de concept strategienotitie "Op weg naar klimaatneutraliteit" en van uw presentatie samen met mw. Looman op de Deltabijeenkomst van 23 mei jl. Met deze brief willen we de belangrijkste elementen van onze reactie onder uw aandacht brengen om ze te kunnen verwerken in de concept eindversie. Onze reactie is opgebouwd uit vier hoofdonderdelen.

Algemeen

We hebben in maart het beleidskader DuurzaamDOEN 2022 vastgesteld in ons algemeen bestuur. Dat gaat over onze organisatiedoelen met betrekking tot energie, broeikasgasreductie en circulariteit. We zijn blij dat de richting die het waterschap voor ogen heeft op hoofdlijnen overeenkomt met de conceptvisie van de Unie. Het versterkt onze opvatting dat we 'met de goede dingen' bezig zijn en het inspireert onze ambitie voor deze grote maatschappelijke opgaven.

status sectorvisie

Een opvallend verschil is dat de sectorambities in de conceptnotitie een hoger tempo (onder meer klimaatneutraal in 2035) van de uitvoering voor ogen hebben dan in ons beleidskader het geval is. Een ander voorbeeld is de rolneming voor onder meer de implementatie van aquathermie. Deze is in de notitie proactief ingestoken, terwijl ons beleidskader een reactieve rol aangeeft onder meer op grond van investeringen als gevolg van initiatieven van derden. Met betrekking tot kennisontwikkeling en het vergroten van ons inzicht op dit terrein vervullen we samen met de omringende waterschappen wel een proactieve rol waarbij we de kennis actief delen met partijen en belangstellenden.

Een hoger tempo roept spanning op met betrekking tot de haalbaarheid van mogelijke maatregelen en de implementatie ervan in de eigen organisatie. Individuele waterschappen werken binnen de kaders van regelgeving - beschikbare techniek, beschikbare menskracht en beschikbare financiën.

Tegelijkertijd zijn we daarom blij dat de sectorvisie aangeeft dat de gepresenteerde sectorambities door elk waterschap met eigen invulling van eigen accenten en eigen tempo, gestalte kan krijgen.

Laat de bedoeling van de sectorvisie - geen blauwdruk - en met name de status ervan nog meer naar voren komen en benadruk daarbij sterk de ruimte die individuele waterschappen daarbij hebben en houden om hun eigen afwegingen te maken voor hun omstandigheden.

Lachgas/methaan

De bijdrage van lachgas en methaan vanuit de waterketen aan de eigen voetafdruk is relatief hoog. We zijn als het ware direct 'eigenaar' van dergelijke emissies. Daarom is het begrijpelijk dat er nadruk op ligt om dit als sector zo snel en veel mogelijk te gaan reduceren. De exacte omvang van de daadwerkelijke emissies zijn nog

onderwerp van nader onderzoek, metingen en analyses. Daarnaast is het nodig dat de technische en de financiële haalbaarheid van handelingsperspectieven nog beter in beeld worden gebracht. Daarbij is het belangrijk om voor de individuele waterschappen te benadrukken dat de (doorgaans lange) afschrijftermijnen van bestaande assets in de waterketen, mogelijk verkort zullen moeten worden. Dit leidt tot hogere kapitaallasten als gevolg van mogelijke investeringen en als gevolg van meer uitgaven voor beheer en onderhoud. Het levert nog meer spanning op, op de financierbaarheid, wat zou kunnen leiden tot onacceptabel hogere kosten. Geef in de formulering aan dat (financieel) instrumentarium vanuit het Rijk of anderszins om dit te kunnen faciliteren, daar nader en nog specifiek op afgestemd gaat worden.

Aanpak veenweide

De aanpak veenweide is met name in artikel 11 al ver uitgewerkt. Dat roept het beeld op dat veel verantwoordelijkheid en het leveren van financiële bijdragen naar de waterschappen toe getrokken wordt. De artikelgewijze weergave van de aanpak versterkt dat beeld. Aanpassing van de formulering kan dat beeld mogelijk wijzigen en meer recht doen aan de geldende aanpak en omstandigheden.

gebiedprocessen

De veenweidegebieden in Nederland zijn erg verschillend. Voor het bereiken van oplossingen is maatwerk vereist. Kenmerkend voor de huidige benadering zijn gebiedprocessen met samenwerking van vele partijen. Ze realiseren in de komende jaren een samenspel van uiteenlopende maatregelen onder meer met betrekking tot bodemdaling en daarmee CO2 reductie, flexibel peilbeheer, stikstof, natuur en biodiversiteit. Het vraagt in die processen bestuurlijke lef van de waterschappen en de samenwerkingspartners om herkenbaar bij te dragen aan de integrale afwegingen voor oplossingen.

Ook willen we graag benadrukken om in de eindversie van de visie 'Den Haag' nog meer erop te wijzen dat een integraal gebiedsproces zijn eigen ontwikkeling moet kunnen doormaken die niet 'overruled' wordt door interventies die een onnodige tijdsklem te weegbrengen.

collectieve verantwoordelijkheid en specifieke rollen

Pas de formulering aan zodat met de aanpak in een gebied doorgaans meerdere herkenbare doelen nagestreefd en bereikt dienen te worden. Partijen werken daarin samen vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid met hun eigen specifieke rol en bijdragen. De aanwezigheid van heldere financieringslijnen vinden we daarbij een belangrijke randvoorwaarde. Daarbij is het van belang dat de waterschappen gaandeweg niet verantwoordelijk worden gemaakt voor beleidslijnen waarvoor de verantwoordelijkheid toebedeeld is aan andere overheden en partners. Waterschappen richten hun maatregelen vooral op de waterhuishouding die optimaal ingericht dient te zijn gegeven de functies in het gebied. Daarbij worden zoveel als mogelijk meekoppelkansen betrokken om meerdere doelen te bereiken. Het is goed om in de eindversie te blijven beseffen en te benadrukken dat in veenweidegebieden de noodzakelijke extensivering van de landbouw in die gebieden ook om meer ruimte vraagt dan nu het geval is.

Transitie

De opgaven waar we als sector en als organisatie voor staan zijn enorm. Kenmerkend van een transitie zijn de onzekerheden; technisch gezien en ook financieel gezien. De investeringen om de doelen te halen leiden tot kosten die voor het grootste deel moeten worden opgebracht door ons belastingstelsel met de heffingen. Zeker in de huidige tijd van onrust, kostenstijging, logistieke problemen met aanvoer van goederen en oplopende inflatie, baart ons dat zorgen. Die zorgen geven we u mee en kan wellicht leiden tot een aantal specifieke dilemma's in de toekomst. Een zorg die we daaraan willen koppelen is de afnemende beschikbaarheid van arbeidskrachten waar we ook als overheidspartners (ook gemeenten en provincies) in toenemende mate mee te maken hebben om alle beoogde maatregelen (beleidsmatig) te ontwikkelen en ook technisch te kunnen uitvoeren.

financierbaarheid

Naast middelen voor kennisontwikkeling en innovaties zullen er de komende jaren investeringen in nieuwe assets worden gedaan. Dat moet allemaal opgebracht kunnen worden door de inwoners en bedrijven in ons gebied. Besteed daarom voor deze transitie ook aandacht aan specifieke en kenmerkende dilemma's waar we als sector in de tijd gezien voor komen te staan omtrent de mate waarin we de financierbaarheid van het transitietraject kunnen gaan vormgeven.

brede verantwoordelijkheid

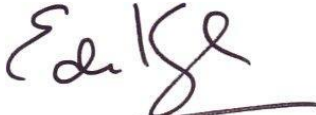
In deze transitie streven we niet alleen onze sectorambities en eigen organisatiedoelen na, maar dragen we tegelijkertijd ook bij aan maatschappelijke doelen in de samenleving. Doorgaans vallen die mooi samen en soms zal ook de afweging zijn om mede dié ambities en doelen na te streven waar de maatschappelijke kosten het laagste zijn en de opbrengsten het hoogst.

We wensen u tot slot veel succes toe met het verwerken van onze en alle andere consultatiereacties en we zien graag de volgende concept eindversie tegemoet die ter bespreking voorgelegd gaat worden in de Uniecommissies CWE/CWS in september as.

Hoogachtend

het dagelijks bestuur van het
Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris

E. de Kruijk

de plaatsvervangend dijkgraaf

M. Wichard